4. STANDARD OF PASSING:

- For a pass in the B.Ed. examination, a candidate should secure a minimum of 50% marks in aggregate with a minimum of 40% in each Theory Course in the External Examination of the University and 50% marks for each practicum and each sessional work.
- In case a candidate gets minimum for all courses but fails to obtain aggregate 50 % marks in each, she/he has to reappear for all courses to secure a pass in that semester.
- In case the candidates fail in any of the course (Theory & practical) in any semester examination. They can appear for the reexamination in the subsequent semester.
- RESULT: The total aggregate result of B.Ed. Degree will be declared after completion of all the course activities of the four semesters of the course.

R. Ed. - 01: DURATION OF THE COURSE:

The B.Ed. Programme shall be of a duration of two Academic year, which can be completed in a maximum of Three years from the date of admission to the programe. These academic years are divided into four semesters. The semesters are referred to as Semester-I, Semester-II, Semester-III and Semester-IV. The terms and vacations of the course shall be as prescribed by the University from time to time. The external examination of each semester will be conducted by Shivaji University, Kolhapur as per the examination schedule.

Part – I Theory Courses – 900 marks (70 % Theory & 30 % Internal - Sessional work)

Part - II EPC-1,2,3 & 4 and Practicum - 1500 marks

EPC 1,2,3& 4 courses are practicum part. The assessment of these courses should be done internally.

The B.Ed. examination will be of 2400 marks (Four semesters)

Medium of Instruction

Medium of instruction for the course is Marathi. However, candidates may write the papers in examination and practical work in English and Hindi language. The language pedagogy shall be written in the relevant language. The question papers will be set only in English & Marathi language except Pedogogical school subject.

R. Ed. - 02:

The marks of each semester examination for the B. Ed. Course (Theory and practicum) will be converted into grades.

1. GRADING SYSTEM:

After adding the internal marks (maximum 30%) to external marks (maximum 70%), the marks secured by a student from maximum 100 will be converted into a letter grade. The grade points are the numerical equivalent of letter grade assigned to a student in the 07 points scale as given below,

For Theory

% Marks Range	Letter Grade	Grade Point	Description	Class
90 and Above	A+	10	Outstanding	Distinction with
80-89	Α	9	Excellent	First Class
70-79	B+	8	Very Good	First Class
60-69	В	7	Good	Higher Second Class
50-59	C+	6	Fair	Second Class
40-49	C	5	Average	Pass Class
Less than 40	F	0	Dropped or Fail	Dropped or fail

For Practicum

% Marks Range	Letter Grade	Grade Point	Description	Class
90 and Above	A+	10	Outstanding	Distinction with
82-89	A	9	Excellent	First Class
74-81	B+	8	Very Good	First Class
66-73	В	7	Good	Higher Second Class
58-65	C+	6	Fair	Second Class
50-57	С	5	Average	Pass Class
Less than 50	F	0	Dropped or Fail	Dropped or fail

2. CALCULATION OF SEMESTER GRADE POINT AVERAGE (SGPA)

- 1. Performance in a semester will be expressed as Semester Grade Point Average (SGPA).
- Cumulative performance of all the semesters together will reflect performance in the whole programme and it will be known as Cumulative Grade Point Average (CGPA). Thus CGPA is the real indicators of a student's performance.
- 3. The formula for calculation of SGPA and CGPA is given below:

$$SGPA = \sum C_i G_i / \sum C_i$$
$$CGPA = \frac{\sum \sum C_{ni} G_{ni}}{\sum C_{ni} G_{ni}} / \sum C_{ni}$$

Where

- Ci number of credits for the ith course,
- Gi grade point obtained in the ith course,
- Cni number of credits of the ith course of the nth semester,
- Mni marks of the ith course of the nth semester,

Gni - grade points of the ith course of the nth semester

Computation of SGPA and CGPA

The UGC recommends the following procedure to compute the Semester Grade Point Average (SGPA) and Cumulative Grade Point Average (CGPA):

i. The SGPA is the ratio of sum of the product of the number of credits with the grade points scored by a student in all the courses taken by a student and the sum of the number of credits of all the courses undergone by a student, i.e

SGPA (Si) = $\Sigma(C_i \times G_i) / \Sigma C_i$

where Ci is the number of credits of the ith course and Gi is the grade point scored by the student in the ith course.

ii. The CGPA is also calculated in the same manner taking into account all the courses undergone by a student over all the semesters of a programme, i.e.

 $\mathbf{CGPA} = \Sigma(\mathbf{C}_{i} \ge \mathbf{S}_{i}) / \Sigma \mathbf{C}_{i}$

where Si is the SGPA of the ith semester and Ci is the total number of credits in that semester.

iii. The SGPA and CGPA shall be rounded off to 2 decimal points and reported in the transcripts.

Illustration of Computation of SGPA and CGPA and Format for Transcripts

Calculation of Semester Grade Point Average (SGPA) and Credit Grade Point Avarage (CGPA) and declaration of class for U.G. B.Ed. Programme.

The credit grade points are to be calculated on the following basis :

Example - I

Marks obtained by Student in course 2 = 68/100

- ... Percentage of marks = 68 %
- \therefore Grade from the conversion table is = B
- :. Grade Point = 7
- The Course Credits = 4
- \therefore Credits Grade Point = 7 x 4

= 28

 \therefore CGP of the student in Course 2 = 28

Example - II

Marks obtained by Student in course 3 = 40/70

- ... Percentage of Marks = 57.14 %
- \therefore Grade from the conversion table is = C+
- : Grade Point = 6

Course Credits = 3

.:. Credits Grade Point = 6 x 3

= 18

.:. CGP of the student in Course 3 = 18

The SGPA will be calculated as a weighted average of all the grade point of the semester courses.

That is

SGPA = <u>sum of grade points of all courses of the particular semester</u> total credit of the semester

Course	Credit	Grade letter	Grade point	Credit Point
				(Credit x Grade)
Course 1	3	B+	8	3 X 8 = 24
Course 2	4	В	7	4 X 7 = 28
Course 3	3	C+	6	3 X 6 = 18
Course 4	3	A+	10	3 X 10 = 30
Course 5	3	С	5	3 X 5 = 15
Course 6	4	C+	6	4 X 6 = 24
	20			139

Thus, SGPA =139/20 =6.95

Now we will calculate CGPA of the student:

Suppose

(SGPA) for B.Ed. student in semester-I = 6.068

(SGPA) for B.Ed. student in semester-II = 6.220

(SGPA) for B.Ed. student in semester-III = 6.124

(SGPA) for B.Ed. student in semester-IV = 6.225

Total = 24.637

Cumulative Grade Point Average (CGPA) = 24.637/4

= 6.159

CGPA = 6.159

The cumulative grade point average will be calculated as the average of the SGPA of the four semesters, as shown above.

CGPA = Total number of the semester

For the award of the class CGPA shall be calculated on the basis of:

(a) End Semester External Examination Marks

(b) Total Marks obtained (End Semester External Examination Marks + (Marks for internal assessment) for each course.

The final Class for B.Ed. Degree shall be awarded on the basis of lowest CGPA of (a) & (b) of four semester examinations.

3. AWARD OF DEGREE:

The degree shall be awarded to the students on the basis of CGPA (Cumulative Grade Point Average) of the four semesters' performance in the exams.

CGPA From—to	Grade Point	Classification of Final Result
8.5 - 10	10	First Class with distinction
7.0 - 8.49	9	
6.0 - 6.99	8	First Class
5.5 - 5.99	7	Higher second Class
4.8 - 5.49	6	Second Class
3.6 - 4.79	5	Pass Class
Bellow 3.6	0	Dropped or Fail

Final result

Conversion Table for B.Ed. Course

% Marks	Grade	CGPA	Letter	Description	Classification of
Range	Point	From—to	Grade		Final Result
90 and Above	10	8.5 - 10	A+	Outstanding	First Class with
80-89	9	7.0 - 8.49	A	Excellent	distinction
70-79	8	6.0 - 6.99	B+	Very Good	First Class
60-69	7	5.5 - 5.99	В	Good	Higher second Class
50-59	6	4.8 - 5.49	C+	Fair	Second Class
40-49	5	3.6 - 4.79	С	Average	Pass Class
Less than 40	0	Bellow 3.6	F	Dropped or Fail	Dropped or Fail

Conversion Table of Marks, Grade point and Grade

ii. Transcript (Format): Based on the above recommendations on Letter grades, grade points and SGPA and CGPA, the university may issue the transcript for each semester and a consolidated transcript indicating the performance in all semesters.

General Objectives:

General objectives of two year B.Ed. degree course are as bellow

Candidate under training to become a competent teacher at a stage of secondary education/higher secondary education after satisfactory completion of a programme should be empowered

The student teachers will be able to

- to promote capabilities for including national values and goals as enshrined in the constitution of India
- to prepare professionally competent teacher to perform their roles as a teacher at secondary and higher secondary stage.

- 3. develop understanding about children of different age groups, through closinteraction with children from diverse socioeconomic and cultural backgr. 16 / 235
- engage with studies on Indian society and education, acquire conceptual tools of sociological analysis and hands on experience of engaging with diverse communities, children and schools.
- appreciate that all teaching is directed at learning, and that the learner is at the heart of teaching.
- 6. understand teaching as complex activity and as profession.
- 7. analyse teaching in diverse classroom.
- be familiar with theoretical issues, and to develop competence in analysing current school practices and coming up with appropriate alternatives.
- 9. reflect on the nature and role of disciplinary knowledge in the school curriculum,
- be exposed and trained to prepare pedagogic material and practice pedagogy which can develop abilities and confidence in their students to critically evaluate and challenge gender inequalities.
- 11. understand the epistemological and pedagogical bases of their own chosen school subject.
- identify various dimensions of the curriculum and their relationship with the aims of education.
- explore diverse methods and tools of assessing an array of learning/performance outcomes of diverse learners.
- bring about an understanding of the 'cultures, policies and practices' that need to be addressed in order to create an inclusive school.
- 15. read and respond to a variety of texts in different ways and also learn to think together, depending on the text and the purposes of reading.
- 16. interpret and adapt ICTs in line with educational aims and principles.

- 17. develop understanding of student-teachers about themselves the development of the self as a person and as a teacher, through conscious ongoing reflection.
- 18. gain experience with the child, the community and the school through the school engagement and school internship programme.
- 19. to cope with national and international demands in the school context.

A-6: Internal Examination

(Semester Ist Assignment Internal Viva + Semester Ist External Examination)

A-6.1

प्रपाठ (Assignment)

Hours - 12 +10

गुण :- 10

(One assignment for 50 Marks theory course and two assignments for 100 marks theory course, open book assignment for Pedagogy of School Subject course)

उहिष्टे —

(१) छात्राध्यापकास सतत अभ्यासाची सवय लावणे.

(२) छात्राध्यापकास वार्षिक परीक्षेच्या दृष्टीने लेखनाची सवय लावणे.

(३) छात्राध्यापकाने शिकविलेल्या भागापैकी किती आत्मसात केले याचा शोध घेणे.

(४)छात्राध्यापकास स्वयंमूल्यमापनाची सवय लावणे.

(५)पुस्तकेव संदर्भ वापरून चाचणी देण्याची क्षमता निर्माण करणे.

गुण :- १०

योग्य कालखंड — प्रत्येक महिन्यास दोन अथवा तीन याप्रमाणे प्रपाठ घ्यावेत. 51 / 235

प्रात्यक्षिकांसाठी पूर्वावश्यक तात्विक भाग — ज्या विषयाचा ज्या घटकांचा प्रपाठ असेल तो घटक शिकवून पूर्ण झाला पाहिजे.

प्रात्यक्षिकासाठी आवश्यक आधारप्रणाली — संदर्भ पुस्तके, प्रपाठ यासाठी कागद.

प्रात्यक्षिकाचा आशय व आयोजन — प्रत्येक १०० गुणांच्या पेपरसाठी २ व ५० गुणांच्या पेपरसाठी १ या प्रमाणे प्रपाठ छात्राध्यापकाने पूर्ण करावयाचे आहेत. हे प्रपाठ परीक्षा पध्दती वातावरणातच पूर्ण करावे.

साधे प्रपाठ — ज्या घटकांवर प्रपाठ द्यावयाचा तो घटक शिकवून झाल्यावर शिक्षक प्रशिक्षकाने त्या घटकावर किमान तीन दिर्घोत्तरी प्रश्न छात्राध्यापकांना द्यावेत. त्या प्रश्नांचे स्वरुप विद्यापीठ प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांप्रमाणे असावे या तीनही प्रश्नाच्या अपेक्षित उत्तरांची चर्चा वर्गात करावी. तीनही प्रश्नांची उत्तरे लिहून काढावीत आणि संबंधित शिक्षक प्रशिक्षकाक्हून तपासून घ्यावीत. शिक्षक प्रशिक्षकाने त्यात आवश्यक असल्यास सुधारणा सुचवाव्यात. प्रपाठादिवशी दिलेल्या तीन प्रश्नापैकी ऐनवेळी कोणताही एक प्रश्न प्रकट करुन त्याचेच उत्तर परीक्षापध्दती वातावरणात लिहून घ्यावे.

प्रपाठ तपासून छात्राध्यापकाना ते परत करावेत. चांगल्या व निकृष्ट उत्तरावर चर्चा करावी. विद्यार्थी शिक्षकांना आपले प्राविण्य समजावे. प्रपाठाचे अंतर्गत मूल्यमापनात स्थान आहे म्हणून त्याचे गुण विद्याध्यांना समजता कामा नयेत अशी भूमिका नसावी. प्रत्येकास आपला दर्जा समजणे प्रत्याभरणासाठी आवश्यक असते. वरील पध्दतीने १२ प्रपाठ पूर्ण करावेत. (प्रपाठ संयोजनाचे काम सोंप होण्यासाठी त्याचे वेळापत्रक तयार करावे. प्रत्येक विषयाच्या प्रपाठाचे प्रश्न सत्रारंभी छापील स्वरुपात विद्यार्थी शिक्षकाना मिळावेत.) Open Book Assignment **पुस्तके व संदर्भ वापरून प्रपाठ —** पुस्तके व संदर्भ वापरून घ्यावयाच्या प्रपाठासाठी उपयोजन, विश्लेषण, संश्लेषण व मल्यमापन या उद्दिष्टाचे मापन करणारे प्रश्न असावेत.

पुस्तकेव संदर्भ वापरून द्यावयाच्या प्रपाठाचे उत्तर लिहिताना शिक्षक प्रशिक्षकानी सुचविलेले पुस्तके/संदर्भ किंवा आपल्या आवडीचे पुस्तके/संदर्भ किंवा व्याख्य्यानाचे सारांश असे कोणत्याही प्रकारचे पुस्तके/संदर्भ वापरून उत्तराचे क्षेत्र निश्चित करावे. नेमके संदर्भ निश्चित करावेत व उत्तर लिहावे.

पुस्तके /संदर्भ पाहताना प्रश्नामध्ये काय विचारले आहे हे पाहून संदर्भ शोधण्यासाठी वेळ जाणार नाही याची काळनी घ्यावी. केवळ पुस्तके /संदर्भ याची नकल करावयाची नसते.

शिक्षक प्रशिक्षकानी उच्चस्तरीय प्रश्नासाठी काही Clue words चे अर्थ समजावून देणे आवश्यक आहे काही शब्द पुढील प्रमाणे Analyze, Compare, Criticize, Discuss, Describe, Enumerate, Evaluate, Illustrate, Interpret, Justify, Review, Summarize, Comment on etc.

अहवालाची रुपरेषा — प्रत्येक प्रपाठाच्या पूर्वतयारीच्या तीन प्रश्नांची उत्तरे आणि परीक्षा वातावरणातील प्रपाठाची उत्तरे याची स्वतंत्र फाईल असावी.

मूल्यमापन पध्वती — प्रत्येक प्रपाठास २० गुण असावेत. पूर्वतयारीत विद्यार्थ्याने घेतलेले श्रम व तीन प्रश्नाची लिहिलेली उत्तरे यासाठी १० गुण ठेवावेत तर प्रत्यक्ष प्रपाठ लेखनातील त्याच्या प्राविण्यासाठी १० गुण ठेवावेत. सर्व प्रपाठाच्या एकूण मिळालेल्या गुणांवरुन १० पैकी गुण काढावेत.

मूल्यमापन तक्ता Evaluation Chart

प्रपाठ (Assignment)

महाविद्यालयाचे नावः-

अ.न.	छात्राध्यापकाचे नाव	पूर्वतयारी (10)	परीक्षा (10)	एकू ण (20)
বিभা	गप्रमुख मार्गदर्शक			प्राचार्य

एकूण गुणाचे रुपातंर १० गुणामध्ये करावयाचे आहे.

तोंडी परीक्षा (Viva)

A-6.2

Hours - 12 +20

गुण :- ३०

उहिष्टे —

(१) छात्राध्यापकाने पूर्ण केलेल्या प्रात्यक्षिकाची पाहणी करणे.

- (२) अभ्यासक्र मात प्रात्यक्षिकासाठी निर्धारित केलेल्या उद्दिष्टाप्रमाणे छात्राध्यापकास प्रत्येक प्रात्यक्षिकाचे आक लन झाले किंवा नाही याचे मूल्यमापन करणे.
- (३)छात्राध्यापकानी पूर्ण केलेल्या प्रात्यक्षिकाचे मूल्यांकन करुन गुणदान करणे.
- (४)बाहय परीक्षकाकडून प्रत्याभरण घेणे.
- (५)छात्राध्यापकामध्ये संवाद कौशल्य विकसित करणे.

गुण :- ३०

कालावधी — प्रत्येक सत्रामध्ये १२ तास.

योग्य कालखंड — प्रत्येक सत्रामध्ये सत्रांत परीक्षा पूर्ण झाल्यानंतर व सर्व प्रात्यक्षिकांची पूर्तता झाल्यानंतरचा आठवडा.

प्रात्यक्षिकासाठी आवश्यक आधारप्रणाली — शिवाजी विद्यापीठाच्या बी.एड. अभ्यासक्र मामधील मार्गदर्शक तत्वानुसार सर्व प्रात्यक्षिकांची पूर्तता झालेली असावी. अभ्यासक्र मातील सर्व प्रात्यक्षिकाची यादी महाविद्यालयाच्या काचफ लकामध्ये लावावी.

प्रात्यक्षिकाचा आशय व आयोजन — तोडी परीक्षा ही महाविद्यालयामधील सर्व प्रात्यक्षिकांची पूर्तता झाल्यावर घ्यावी. तोडी परीक्षा ही प्रत्येक सन्नामधील सर्व प्रात्यक्षिकांवर आधारित ३० गुणाची असेल. सदर परीक्षा घेणेसाठी महाविद्यालयामधील प्राचार्यानी शिवाजी विद्यापीठ कक्षेतील मान्यताप्राप्त शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयामधील एक ा युनिटसाठी दोन प्राध्यापक ांची बाहय परीक्षक म्हणून नियक्ती करावी. बाहय परीक्षक नेमताना ते शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयामधील किमान ०५ वर्षे अनभव असलेल्या प्राध्यापक ांची परीक्षक म्हणन नियक्ती करावी. एका युनिटसाठी दोन बाहय परीक्षक व महाविद्यालयामधील दोन अंतर्गत परीक्षक यांची नियक्ती करून प्राचार्यानी विद्यापीठाला कळवावे व विद्यापीठाची मान्यता घ्यावी. प्राचार्यानी आपल्याअध्यक्षतेखाली मान्यताप्राप्त क मिटीमार्फ त तोंडी परीक्षा पूर्ण केली जावी.

मूल्यमापन पध्वती — शिवाजी विद्यापीठ कक्षेतील मान्यताप्राप्त दोन बाहय परीक्षक व महाविद्यालयामधील दोन अंतर्गत परीक्षक यांनी प्रत्येक विद्यार्थ्यास ३० पैकी गुण द्यावेत. एकूण मिळालेल्या गुणांवरुन ३० पैकी गुण काढावेत.

मूल्यमापन तक्ता Evaluation Chart

तोंडी परीक्षा (Viva)

Semester I

महाविद्यालयाचे नावः-

छात्राध्यापकाचे नाव	अंतर्गत परीक्षक १	अंतर्गत परीक्षक २	बाहय परीक्षक १	बाहय परीक्षक २	एकंदर एकू ण	रुपांतरित गुण
	30	ξo	ξo	ξo	650	Şo
	छात्राध्यापकाचे नाव	अंतर्गत छात्राध्यापकाचे नाव ३०	छात्राध्यापकाचे नाव परीक्षक १ परीक्षक २ ३० ३०	छात्राध्यापकाचे नाव परीक्षक १ २० ३० ३० ३०	छात्राध्यापकाचे नाव अंतर्गत परीक्षक १ अंतर्गत परीक्षक २ बाहय परीक्षक १ बाहय परीक्षक २ ३०	छात्राध्यापकाचे नाव परीक्षक १ परीक्षक २ परीक्षक १ परीक्षक २ एकंदर एकू ण ३० ३० ३० ३० ३० १२० । । । । । । । । । । । । । । । । । । ।

अंतर्गत परीक्षक

बाहय परीक्षक

प्राचार्य

सर्व परीक्षकांच्या एकूण गुणांचे रुपांतर ३० गुणांमध्ये करावयाचे आहे.

सत्रांत परीक्षा

(Term End Examination)

Hours - 24+30

Marks - 10

उहिष्टे —

छात्राध्यापकाने बी.एड. अभ्यासक्रमातील सैध्दांत्तिक विषयात प्राप्त केलेले प्राविण्य मोजणे.

- २. छात्राध्यापकास वार्षिक परीक्षेच्या दृष्टीने लेखनाची सवय लावणे.
- ३. छात्राध्यापकातील विशेष प्राविण्य असलेल्या छात्राध्यापकाचा शोध घेणे.

गुण :- ३०

योग्य कालखंड — प्रत्येक सत्रांतावेळी सर्व घटक शिकवून झालेनंतर परीक्षा घ्यावी.

प्रात्यक्षिकांसाठी पूर्वावश्यक तात्विक भाग —सर्व पेपरमधील सर्व घटक शिकवून पूर्ण झालेले असावेत. परीक्षच्या घटकांची यादी संबंधित विषय प्रशिक्षकानी काच पेटीत लावावी.

<mark>प्रात्यक्षिकाचा आशय व आयोजन —</mark> सत्रांत परीक्षा ही सर्व घटक शिकवून पर्ण झाल्यावर प्रत्येक सत्रांतावेळी परीक्षा घ्यावी. प्रत्येक विभाग हा १५ गुणाचा असावा. प्रश्नपत्रिकेचे स्वरुप विद्यापीठाच्या प्रश्नपत्रिकेच्या स्वरुपाप्रमाणे असावे. ३० गुणाच्या पेपरसाठी १.५ तास वेळ असेल व १५ गुणाच्या पेपरसाठी ४५मिनिटे वेळ असेल.

मूल्यमापन पध्वती — एकूण मिळालेल्या गुणांवरुन १० पैकी गुण काढावेत.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरुप

बी.एड. अभ्यासक्रमातील विषयाच्या प्रत्येक विभागाच्या प्रश्नपत्रिकेचे स्वरुप खालील प्रमाणे राहील.

प्रश्न	१ः	वस्तुनिष्ठ प्रश्नाचा	क ोणताही प्रकार. (३ प्रश्न सोडविणे आवश्यक)	०३ गुण
प्रश्न	२:	लघुत्तरी प्रश्न. (३	प्रश्नापैकी २ सोडविणे आवश्यक)	०६ गुण
प्रश्न	3:	दिर्घोत्तरी प्रश्न (१	प्रश्न सोडविणे आवश्यक)	०६ गुण

किंवा

दिर्घोत्तरी प्रश्न

ंटिप ¹वरील प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप ३५ गुणांच्या कोर्ससाठी असेल . पूर्ण ७० गुणांच्या कोर्ससाठी वरील प्रश्न व गुणांची संख्या दुष्पट करणे .

Evaluation Chart

मूल्यमापन तक्ता

सत्रांत परीक्षा (Term End Examination)

महाविद्यालयाचे नावः-

अ.न.	रोल न.	छात्राध्यापकाचे नाव	गुण

विभागप्रमुख

मार्गदर्शक

प्राचार्य

55/235

एकूण गुणांचे रुपांतर १० गुणांमध्ये करावयाचे आहे.